

РЕЦЕНЗИЯ

по конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ,
специалност „кларинет и камерна музика”
в професионална направление 8.3. Музикално и танцово изкуство
за нуждите на Катедрата „Класическо и поп и джаз изпълнителско
изкуство” към АМТИИ-Пловдив
съгласно обявата в ДВ, бр. 81 от 25.09.2023
с кандидат гл. ас. д-р ЕДУАРД МЪГЪРДИЧ САРАФЯН
Рецензент: Проф. д-р Сава Димитров

В обявения в ДВ, бр. 81 от 25.09.2023 от АМТИИ-Пловдив конкурс за доцент, специалност „кларинет и камерна музика”, по направление 8.3. Музикално и танцово изкуство има само един кандидат – гл. ас. д-р Едуард Мъгърдич Сарафян. Той е роден през 1975 г., завършил е висшето си образование в НМА „Проф. Панчо Владигеров” с магистърска степен по кларинет през 2002 г. От същата година работи като преподавател в Музикалното училище в Пловдив и като главен асистент в АМТИИ-Пловдив. През 2022 г. защитава дисертация на тема „Формиране и изграждане на кларинетния амбушюр”. Носител е на български и международни награди.

До момента на обявяване на конкурса гл. ас. д-р Е. Сарафян има издадена една научна монография и 4 статии, които са във връзка с дисертационния му труд, а от тях 2 са доклади на научни форуми. Като изпълнител има участие в различни камерни състави в 16 концерта в България, в Австрия и Северна Македония. Бил е солист и е участвал в звукозаписи, концертни и оперни турнета с оркестрите на Пловдивската филхармония и Държавната опера Пловдив.

В приложение към документацията е включена необходимата справка за приносите в научната и творческата продукция, както и резюме на трудовете и списък на сценичните изяви, с които кандидатът участва в конкурса. Цялата му продукция е представена в два големи дяла, като при първия има обособени отделни групи, за да проличи неговата разнообразна дейност. (Представянето е съобразено с изискванията към кандидатите, участващи в конкурса за научно направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.)

Първият дял, наречен ХУДОЖЕСТВЕНОТВОРЧЕСКА И НАУЧНА ДЕЙНОСТ на кандидата гл. ас. д-р Е. Сарафян, обхваща три групи. Първата група (В.) включва монографията „Основни насоки при формирането и изграждането на кларинетния амбушюр”, посочена от кандидата за негов хабилизационен труд, както и четири концерта, обединени под темата „Водеща творческа изява в областта на изкуствата”. Във втората група (Г.) е включена монографията „Основни насоки при

формирането и изглаждането на кларинетния амбошюр”, определена като публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор”, както и четири статии, свързани с темата, публикувани в специализирани издания в областта на изкуствата. Като Поддържащи творчески изяви са отбелязани участието на кандидата в колективен продукт в областта на изкуствата – Тържествен концерт по случай 85-годишнината на проф. Асен Диамандиев, Концерт на преподаватели от АМТИИ-Пловдив по случай 70 години от създаването на Съюза на българските композитори, Камерен концерт с творби на Оливие Месиен и Концерт на Магдалена Чикчева (виолончело) и Снежана Симеонова (пиано) с негово участие.

В.

Естествено е, че в това изложение специално внимание заслужава определяната като хабилитационен труд монография „Основни насоки при формирането и изграждането на кларинетния амбошюр”. Тя е създадена след като кандидатът няколко години е преподавал камерна музика в АМТИИ и много добре познава спецификата на работата в тази област. Много полезно е, че в изследването са включени обяснения за описаните принципи за преодоляването на някои затруднения при изпълнение, които практически са проверени от кандидата като инструменталист и преподавател. Неговото занимание по темата е неразривно свързано с качеството на звукоизвличане и с отговорността за степента на акустическата прецизност при възпроизвеждането и това е един от ключовите елементи при постановъчната система при свирене на духови инструменти. Целта е, както пише авторът, от една страна, да се изяснят естеството, необходимите конструктивни, технически прийоми и упражнения, както и, от друга страна, приложението им в конкретно подбран художествен материал. Изследването е свързано със съвременното състояние и перспективите в кларинетната методика на обучение, като се разглеждат психолого-когнитивни структури и процеси в музикално-изпълнителската дейност, представят се транскрибирани и обобщени резултати от проведени полуструктурирани интервюта с кларинетни педагози по въпроси, свързани с изложената проблематика, като в заключение е направен ретроспективно-диагностичен и прогностичен анализ на основата на няколко проведени майсторски класове. Ценен е включеният обзор и класификацията на българската дидактична литература за кларинет, както и представените оригинални авторски технически упражнения, спомагащи за развиването и кондицията на амбушюрната система, като са разгледани и анализирани примери за практическо овладяване на музикално-изразните средства върху оригинални партитури от художествената кларинетна литература.

Затова може да се приеме твърдението, изказано в справката за приносите на д-р Е. Сарафян, че аргументираните изводи в изследването са резултат от задълбочен аналитично-структурния и изпълнителски прочит, защото в него проличава важността на музикалната артикулация като съществен компонент за всеки един интерпретатор, независимо от музикалния стил.

Г.

Представената монография „Основни насоки при формирането и изграждането на кларинетния амбошюр” стъпва на основата на успешно защитения дисертационен труд на кандидата за присъждане на образователна и научна степен „доктор” и носи разширено заглавие. Доколкото дисертационния труд обаче вече е получил своята оценка, не е необходимо да бъде разглеждан подробно в тази рецензия, макар че кандидатът подробно е описала приносите си в това свое изследване. При това проучването на кандидата е цитирано от трима колеги на кандидата.

За сметка на това тук трябва специално да бъде посочено другата част от заниманията на кандидата – преди всичко участието му в Юбилейния концерт, посветен на проф. А. Диамандиев, както и в Камерния концерт с творби на Оливие Месиен, които дават възможност на кандидата да разкрие своите артистични способности като изпълнител.

Във вторият дял от продукцията на гл. ас. д-р Е. Сарафян, наречен ПЕДАГОГИЧЕСКА ДЕЙНОСТ, той представя списък с осем творчески срещи и майсторски класове със студенти във Варна, Велико Търново, Плевен, Бургас, Пловдив, както и в Скопие и Охрид (Северна Македония). Успоредно с това са включени и три ласкави оценки за работата му. Тук трябва да се припомни и участието на кандидата в пет журита на конкурси за камерна музика.

Специално държа да отбележа начина, по който кандидатът д-р Е. Сарафян е представил приносите в трудовете си, защото тук съвсем ясно и точно се очертава неговата собствена оценка на продукцията му и се изтъкват изчерпателно качествата на проявите и неговите публикации.

Всички изложени факти показват, че като зрял специалист с натрупан опит гл. ас. д-р Е. Сарафян предлага в своите публикации задълбочени изводи и обобщения по важни въпроси и има свой съществен принос с проучванията си в областта на камерната музика и преподаването ѝ. Общо от прегледа на цялата му продукция прави впечатление, че дори и когато в текстовете си насочва вниманието си към конкретни проблеми,

той винаги достига до ценни обобщения. За мене е особено показателно, че през цялото си развитие кандидатът д-р Е. Сарафян съвсем целенасочено се движи в една посока, като интересът му остава постоянен, за да бъде увенчан със задълбочени публикации, резултатите от които безспорно намират своето приложение и в неговата творческа и преподавателска дейност.

Според Закона за развитие на академичния състав в РБългария кандидатът за академичната длъжност *доцент* трябва да е представил публикуван монографичен труд или равностойни публикации в специализирани научни издания. Това означава, че кандидатът трябва да е представил за оценка онова, което се нарича *хабилитационен труд*. С предложената си монография и другите публикации кандидатът гл. ас. д-р Е. Сарафян отговаря на това условие.

Изискване на Закона е кандидатът да представи и други оригинални научноизследователски трудове и разработки, които се оценяват като съвкупност. Всички останали представени публикации на д-р Е. Сарафян (общо 4 на брой) отговарят на това изискване със своя обем и качества, както предвижда законодателят.

Внимателният преглед на публикациите на кандидата ще покаже безспорно, че в някои по-ранни от тях той проявява известна предпазливост при формулиране на собственото си мнение по разглежданите въпроси. Това е естествено, като се има предвид, че статиите отразяват развитието му като изследовател и преподавател в продължение на доста години. Положителните резултати от всичките изследвания на кандидата обаче са съществени. Положителни са и всички оценки, което той получава за своите артистични изяви.

Затога въз основа на всички изложени факти аз смятам, че гл. ас. д-р Едуард Мъгърдич Сарафян може да заеме академичната длъжност *доцент* в професионалното направление 8.3. Музикално и танцово изкуство.

10 ноември 2023 г.

проф. д-р Сава Димитров

